

โครงการสัมมนา

ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย ด้านยาเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

“พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

ว่าด้วยการตรวจรับ การตรวจพิสูจน์ การนำไปใช้ประโยชน์ และการรายงานยาเสพติด”

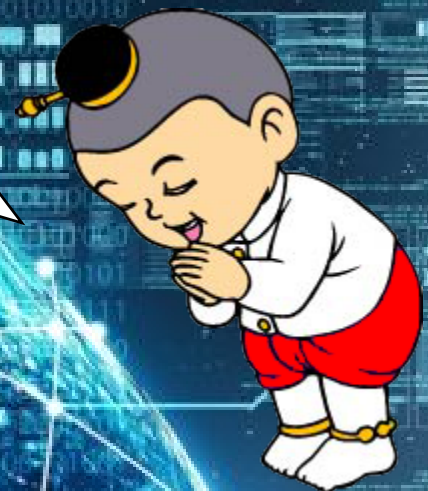
จัดโดย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

วันอังคารที่ 15 มีนาคม 2565

ณ ห้องประชุม 801 อาคาร 8 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และผ่านโปรแกรม (Zoom Meeting)

สวัสดีครับ

นายประกาญจน์ ชอบไพบูลย์

การศึกษา

วทบ. : จุฬา ฯ (เกียรตินิยม 2)
นบ. : ม.รามคำแหง
นบท. : เนติบัณฑิตยสภา
นม. : จุฬา ฯ

การรับราชการ

2552 : บรรจุเข้ารับราชการ
นิติกรปฏิบัติการ กองกฎหมาย สนง.ป.ป.ส.
2558 - ปัจจุบัน : นิติกรชำนาญการ
ส่วนพัฒนาและวิจัยกฎหมาย
กองกฎหมาย สนง. ป.ป.ส.

การศึกษาดูงาน

การปลูกและควบคุม : กัญชง
ณ นครคุนหมิง ประเทศจีน
การปลูกและควบคุม : กัญชา
ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย

การฝึกอบรม

- 2559 : หลักสูตรเสริมสร้างความร่วมมือและองค์ความรู้การดำเนินคดี
อาชญากรรมข้ามชาติ (รุ่นที่ 2) : สำนักงานอัยการสูงสุด
2561 : การร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย และการดำเนินคดีปกครอง
(รุ่นที่ 20) : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
2564 : นักบริหารงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับต้น (รุ่นที่ 14)
: สำนักงาน ป.ป.ส.

งานสำคัญที่ได้รับมอบหมาย

- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2558)
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2558)
- พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562
- พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2564
- พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564
- พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

กรอบการอภิปราย

กฎหมายยาเสพติดที่มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่

หน้า ๑
เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๗๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

พระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด
พ.ศ. ๒๕๖๔

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรประกาศใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖
มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบ
และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ
และภาคเอกชนอันจะเป็นประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม รวมถึงเพื่อปราบปราม
การกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดในลักษณะองค์การอาชญากรรมซึ่งเป็นภัยร้ายแรงต่อความมั่นคง

พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมาย
ยาเสพติด พ.ศ. 2564

หน้า ๑๑
เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๗๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ประมวลกฎหมายยาเสพติด

ภาค ๑
การป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด

ลักษณะ ๑
บทบัญญัติทั่วไป

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

“ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ หรือสารระเหย

“ยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า สารเคมี พิษ หรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพแล้ว
ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพยาเป็นลำดับ มีอาการถอนยา
เมื่อขาดยา มีความต้องการเสพยาทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไป
จะทรุดโทรมลง กับให้รวมถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึง
ยาสามัญประจำบ้านบางตำรับที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยยา

“วัตถุออกฤทธิ์” หมายความว่า วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์
ที่ได้จากสังเคราะห์ชาติ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์

“สารระเหย” หมายความว่า สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่เอานำไปใช้เพื่อสนองความต้องการ
ของร่างกายหรือจิตใจซึ่งทำให้สุขภาพโดยทั่วไปทรุดโทรมลง

“ความคิดเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า ความคิดตามบทบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้

“ความคิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า ความคิดเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า
ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด เว้นแต่มีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ และให้
หมายความรวมถึงการสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวด้วย

“ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า
เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด และให้หมายความ
รวมถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยการให้เงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวหรือกระทำให้มาด้วยประการใด ๆ

ประมวลกฎหมายยาเสพติด

หน้า ๘๑
เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๗๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

พระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๔

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดียาเสพติด

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อกำหนดหน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการพิจารณาคดียาเสพติดซึ่งสอดคล้องกับ
หลักนิติธรรมอันเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้
สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

สรุปลงการสำคัญของ

พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

1) กำหนดวันใช้บังคับของกฎหมาย (ม.2, 3)

2) ยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด รวม 7 ฉบับ และให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด (ม.4)

3) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับประมวลกฎหมายยาเสพติด (ม.8-23)

4) กำหนดผู้รักษาการตามกฎหมาย (ม.24)

พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

1) กำหนดวันใช้บังคับของกฎหมาย

☐ พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

ใช้บังคับตั้งแต่

วัดถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

9 พ.ย. 64

(มาตรา 2)

☐ ประมวลกฎหมายยาเสพติด

ใช้บังคับ

เมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่

พ.ร.บ.ให้ใช้ฯ มีผลใช้บังคับ

9 ธ.ค. 64

(มาตรา 3)

พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

2) ยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด รวม 7 ฉบับ
(รวมที่แก้ไขเพิ่มเติม 24 ฉบับ)

ประมวลกฎหมายยาเสพติด

1. พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

2. พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559

3. พ.ร.ก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

4. พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519

5. พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

6. พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

7. ประกาศ คสช. ฉบับที่ 108/2557

พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

มาตรา

7

กรณีที่มีบทกฎหมายอ้างอิงถึงกฎหมายที่ถูกยกเลิก

บทบัญญัติของกฎหมายใดอ้างอิงถึงบทบัญญัติของกฎหมายที่ถูกยกเลิก
ให้ถือว่าอ้างอิงถึงบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด
ในบทมาตราที่มีนัยเช่นเดียวกัน

ตัวอย่างกฎหมายอ้างอิงถึงกฎหมายที่ถูกยกเลิก

พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522

- ความผิดฐานขับเสพ (ม.43 ทวิ, 157/1)
: ถือว่าอ้างอิงประมวลกฎหมายยาเสพติด ม.162

3) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับประมวลกฎหมายยาเสพติด

กำหนดบทเฉพาะกาลในเรื่องต่าง ๆ เพื่อรองรับการบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับกฎหมายลำดับรอง (ม.8)

บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. และพนักงานเจ้าหน้าที่ (ม.11)

บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับคดีตรวจสอบทรัพย์สิน (ม.12)

บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับใบอนุญาต (ม.14)

บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับผู้รับอนุญาต (ม.15)

บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับกองทุน (ม.17)

บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ฟิ้นฟูฯ (ม.18)

บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการบังคับโทษปรับ (ม.20)

บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับ ศูนย์คัดกรองและศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม (ม.22)

พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

4) กำหนดผู้รักษาการตามกฎหมาย

กำหนดให้ ปธ.ศาลฎีกา รมว.ยุติธรรม รมว.สาธารณสุข และรมว.อุตสาหกรรม รักษาการตาม พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 และประมวลกฎหมายยาเสพติด ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของตน

สรุปลงการสำคัญของ
ประมวลกฎหมายยาเสพติด

ประมวลกฎหมายยาเสพติด

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มีเนื้อหารวมทั้งสิ้น 186 มาตรา

1. การกำหนดนโยบายหรือแผนระดับชาติว่าด้วย
การป้องกัน ปราบปรามแก้ไขปัญหาสาเหตุ
การจัดโครงสร้างและกลไกในการบริหารจัดการปัญหา

การจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติฯ

กรม. เสนอรายงานผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนฯ ต่อ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา (ม.5 ว.2)

กรม. จัดให้มี นโยบายและแผนฯ ตามข้อเสนอของ คณะกรรมการ ป.ป.ส. (ม.3)

คณะรัฐมนตรี

นโยบายและแผนระดับชาติ
ว่าด้วยการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ทบทวนทุก 5 ปี

สภาผู้แทนราษฎร
วุฒิสภา

คณะกรรมการ ป.ป.ส.

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการตามภารกิจของหน่วยงาน
ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนฯ

สำนักงาน ป.ป.ส.

คณะกรรมการ ป.ป.ส.

องค์ประกอบ ม. 4
อำนาจหน้าที่ ม. 5

คณะกรรมการ
ควบคุมยาเสพติด

องค์ประกอบ ม. 25
อำนาจหน้าที่ ม. 26

คณะกรรมการ
ตรวจสอบทรัพย์สิน

องค์ประกอบ ม. 63
อำนาจหน้าที่ ม. 64

คณะกรรมการบำบัดรักษา
และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

องค์ประกอบ ม. 109
อำนาจหน้าที่ ม. 111

2. การกำหนดนโยบายตัวยาเสพติด

การนำไปใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม

การกำหนดประเภทยาเสพติดให้โทษ

การประกาศระบุชื่อยาเสพติดให้โทษ
(กฎหมายเดิม)

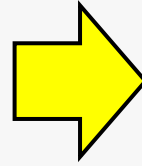
รมว.สาธารณสุข
โดยความเห็นชอบของ
คกก.ควบคุมยาเสพติดให้โทษ
(ปร : ปลัดกระทรวงสาธารณสุข)

การประกาศระบุชื่อยาเสพติดให้โทษ
ประเภท 1 2 4 และ 5
(ประมวลกฎหมายยาเสพติด)

รมว.สาธารณสุข
โดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการ ป.ป.ส.
(ปร : นายกรัฐมนตรี)

การกำหนดพื้นที่พิเศษ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ส. เห็นสมควร จะกำหนดเขตพื้นที่ เพื่อดำเนินการศึกษาวินิจฉัย การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด และการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อทดลอง เพาะปลูกพืชที่เป็นยาเสพติด ผลิตและทดสอบเกี่ยวกับยาเสพติด หรือเสพหรือครอบครองยาเสพติด ทั้งนี้ โดยการประกาศเป็น พระราชกฤษฎีกา และให้การกระทำในพื้นที่ดังกล่าวไม่เป็นความผิด

กระทรวงสาธารณสุขเป็นกลไกหลักในการดูแลผู้เสพผู้ติดยาเสพติด

ผู้เสพ คือ ผู้ป่วย

สมัครใจเข้าบำบัด

ไม่เสียประวัติ ไม่มีความผิด

แผนภูมิการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ตาม “ประมวลกฎหมายยาเสพติด”

ลักษณะ 3 การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด (ม.113-117)

ผู้เสพ/ผู้ครอบครองเพื่อเสพ

ความผิดตาม ม.162/ม.163/ม.164

อัตราโทษ เสพ : จำคุก ไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับ ไม่เกิน 20,000 บาท (ม.162,163)
ครอบครองเพื่อเสพ : จำคุก ไม่เกิน 2 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 40,000 บาท (ม.164)
บทสันนิษฐาน “ครอบครองเพื่อเสพ” มาตรา 107

ม.113

ม.114

ไม่สมัครใจเข้าบำบัด
ไม่เข้าเงินไหม ม.113/ม.114

ศาลต้องคำนึงถึงการสงเคราะห์ให้จำเลยเข้ารับกาบำบัดรักษา ยิ่งกว่าการลงโทษ หากจะลงโทษ ให้พิจารณาโทษให้เหมาะสมตามลักษณะของความผิด และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด (ม.165 ว.1) โดยศาลสั่งพนักงานคุมประพฤติ สืบเสาะหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาของศาล (ม.165 ว.3 ว.4)

สมัครใจเข้าบำบัด

สถานพยาบาลยาเสพติด/ คัดกรอง/บำบัด

วิธีบำบัด ตามประกาศ คกก.บำบัดฯ ม.113
สถานที่บำบัด ตามประกาศ คกก.บำบัดฯ ม.111(4)

หส. รับรองผ่านการบำบัดฯ

ไม่มีความผิด
ม.113

มท. และ กทม. จัดตั้ง ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม หลักเกณฑ์การจัดตั้งเป็นไปตาม ประกาศ คกก.บำบัดฯ (ม.118 ว.1)

** ศูนย์ฟื้นฟูฯ สามารถให้ความช่วยเหลือได้ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการบำบัดรักษา โดยไม่ต้องรอให้ผ่านการบำบัดก่อน

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ติดตาม/ดูแล/ให้คำปรึกษา/ช่วยเหลือ/สงเคราะห์

หน้าที่/อำนาจ ม.120

จพง.ป.ส. /ฝ่ายปกครองหรือ ดร. พบผู้ต้องสงสัย

สมัครใจเข้าบำบัด

ไม่เป็นผู้ต้องหา/ถูกดำเนินคดีอื่นที่มีโทษจำคุก/ระหว่างรับโทษ/ไม่มีพฤติกรรมที่อาจก่ออันตราย จัดให้อยู่ในความดูแลไม่เกิน 24 ชม. ม.115 (6)

ศูนย์คัดกรอง

สร ประกาศ จัดตั้งศูนย์คัดกรอง หลักเกณฑ์การจัดตั้ง เป็นไปตาม ประกาศ คกก.บำบัดฯ (ม.116)

วิธีบำบัด ตามประกาศ คกก.บำบัดฯ ม.114 ว.2

สถานพยาบาลยาเสพติด

สถานที่บำบัด ตามประกาศ คกก.บำบัดฯ ม.111(4)

สำเร็จ

นส. รับรองผ่านการบำบัดฯ

ไม่มีความผิด
ม.114 ว.2

สถานที่บำบัด ตามประกาศ คกก.บำบัดฯ ม.111(4)

ไม่สำเร็จ

ไม่ให้ความร่วมมือ

จัดทำประวัติพฤติกรรม
ม.114 ว.3

วิธีบำบัด ตามประกาศ คกก.บำบัดฯ ม.169

สถานพยาบาลยาเสพติด

ม.169 ว.1
นส. รับรองผ่านการบำบัดฯ

ศาลยุติคดี/ ฟื้นความผิด
ม.169 ว.1

ม.169 ว.2
ไม่ให้ความร่วมมือ

ศาลยกคดีขึ้น พิจารณาต่อไป

ยังไม่สมควรลงโทษ ม.168

สมควรลงโทษ ม.166

เสพ : จำคุก ไม่เกิน 1 ปี / ครอบครองฯ : จำคุก ไม่เกิน 2 ปี

ศาลมีดุลพินิจในการเปลี่ยนโทษ จำคุกเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัย/ คุมประพฤติ ตาม ปอ. ม.56 (ม.166) ภายใต้การดูแลของกรมคุมประพฤติ

คำสั่งศาล เป็นที่สุด ม.170

เสพ : จำคุก ไม่เกิน 1 ปี / ครอบครองฯ : จำคุก ไม่เกิน 2 ปี

4. วางกรอบการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ที่ได้สัดส่วนและความเหมาะสมกับความร้ายแรงของ การกระทำความผิด

การปรับปรุงฐานความผิด & บทลงโทษ

“มุ่งพิจารณาถึงบทบาทและพฤติการณ์ ยิ่งกว่าการใช้ปริมาณยาเสพติดของกลาง”

การปรับปรุงฐานความผิด & บทลงโทษ

ตัวอย่าง : การจำหน่ายยาบ้า (กฎหมายเดิม)

ปริมาณสารบริสุทธิ์	จำคุก	ปรับ (บาท)
ไม่เกิน 375 mg	4 - 15 ปี	80,000 - 300,000
ตั้งแต่ 375 mg ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 g	4 ปี - ตลอดชีวิต	400,000 - 5,000,000
มากกว่า 20 g	ตลอดชีวิต หรือ ประหารชีวิต	1,000,000 - 5,000,000

ความผิดและบทลงโทษยาเสพติดให้โทษประเภท 1

ข้อกฎหมาย

มาตรา 145 ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 90 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำความผิดดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท

- (1) การกระทำเพื่อการค้า
- (2) การก่อให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่มประชาชน
- (3) การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี
- (4) การจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใดหรือสถานที่ราชการ
- (5) การกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย
- (6) การกระทำโดยมีอาวุธหรือใช้อาวุธ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการกระทำความผิดดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต

- (1) การกระทำโดยหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ หรือผู้มีหน้าที่จัดการในเครือข่ายอาชญากรรม
- (2) การทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป

ตัวอย่างความผิดและบทลงโทษยาเสพติดให้โทษประเภท 1

อัตราโทษ ยาเสพติดให้โทษ ประเภท 1

ม.145 ว.1

ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครอง
โดยไม่มีพฤติการณ์ร้ายแรง

จำคุก : ไม่เกิน 15 ปี และปรับ : ไม่เกิน 1,500,000 บาท

ม.145 ว.2

ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครอง
โดยมีพฤติการณ์ร้ายแรง ตาม (1) - (6) เช่น ขายให้กับเด็กไม่เกิน 18 ปี

จำคุก : 2 - 20 ปี และปรับ : 200,000 - 2,000,000 บาท

ม.145 ว.3

ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครอง
โดยเป็นการกระทำของหัวหน้า ผู้สั่งการ ผู้จัดการในเครือข่ายอาชญากรรม
หรือส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ / ความปลอดภัยของประชาชน

จำคุก : 5 ปี - ตลอดชีวิต และปรับ : 500,000 - 500,000 บาท

หรือประหารชีวิต

การปรับปรุงฐานความผิด & บทลงโทษ

ตัวอย่าง : การจำหน่ายยาบ้า (ประมวลกฎหมายยาเสพติด)

พฤติการณ์	จำคุก	ปรับ (บาท)
ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครอง	ไม่เกิน 15 ปี	ไม่เกิน 1,500,000
การกระทำเพื่อการค้า จำหน่ายแก่เด็กและเยาวชน จำหน่ายในสถานศึกษา ใช้กำลังประทุษร้าย / มีหรือใช้อาวุธ	2 ปี – 20 ปี	200,000 – 2,000,000
- เป็นหัวหน้า ผู้สั่งการ ผู้จัดการ ในเครือข่ายอาชญากรรม - ผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ / ความปลอดภัยของประชาชน	5 ปี – ตลอดชีวิต หรือ ประหารชีวิต	500,000 – 5,000,000

การปรับปรุงฐานความผิด & บทลงโทษ

(กฎหมายเดิม)

ปริมาณสารบริสุทธิ์	จำคุก	ปรับ (บาท)
ไม่เกิน 375 mg	4-15 ปี	80,000 - 300,000
ตั้งแต่ 375 mg ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 g	4 ปี- ตลอดชีวิต	400,000 – 5,000,000
มากกว่า 20 g	ตลอดชีวิต หรือ ประหารชีวิต	1,000,000 – 5,000,000

(ประมวลกฎหมายยาเสพติด)

พฤติการณ์	จำคุก	ปรับ (บาท)
ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครอง	ไม่เกิน 15 ปี	ไม่เกิน 1,500,000
การกระทำเพื่อการค้า จำหน่ายแก่เด็กและเยาวชน จำหน่ายในสถานศึกษา ใช้กำลังประทุษร้าย / มีหรือใช้อาวุธ ฯ	2 ปี – 20 ปี	200,000 – 2,000,000
- เป็นหัวหน้า ผู้สั่งการ ผู้จัดการ ในเครือข่ายอาชญากรรม - ผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ / ความปลอดภัยของประชาชน	5 ปี – ตลอดชีวิต หรือ ประหารชีวิต	500,000 – 5,000,000

5. มุ่งเน้นต่อการทำลายโครงสร้างหรือ เครือข่ายการค้ายาเสพติดที่สำคัญ

การปรับปรุงมาตรการตรวจสอบทรัพย์สิน

องค์ประกอบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

การริบทรัพย์สินไม่ผูกพันกับผลในคดีอาญา

เพิ่มมาตรการริบทรัพย์สินตามมูลค่า

การริบทรัพย์สินแทนที่

นโยบายของรัฐบาลในเรื่องการบริบททรัพย์สินสินค้าเสพติด

การขยายผลยึดทรัพย์สิน
ตัดวงจรยาเสพติด
จากนายกรัฐมนตรี

ทำอย่างไรจึงจะยึดทรัพย์สิน
ตัดวงจรยาเสพติดได้
6,000 ล้านบาท
ในปี 2564

จากรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรม

การให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งๆ

หลัก

จะต้องให้ข้อมูลกับ เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจซึ่งเป็นผู้จับกุม หรือต่อพนักงานสอบสวนในคดีนั้น

พนักงานอัยการระบุในคำ ฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาล

ข้อยกเว้น

ผู้กระทำความผิดยื่นคำร้องต่อศาลได้ หากเคยให้ข้อมูล ๓ แล้ว แต่พนักงานอัยการไม่ระบุในคำฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาล

ผล : ศาลจะลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้

สรุปลงสาระสำคัญของ

พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีอาชญาเสพตีด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเยาวชนเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

1) กำหนดวันใช้บังคับของกฎหมาย

2) ปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายยาเสพติด

3) กำหนดหน้าที่และอำนาจของกรรมการ ป.ป.ส. เลขาธิการ ป.ป.ส. รองเลขาธิการ ป.ป.ส. และเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.

4) กำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาการทำลายยาเสพติดของกลาง

5) กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินคดีข้อหาสมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ

6) กำหนดให้จำเลยต้องแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะยื่นอุทธรณ์ ยื่นคำขออนุญาตฎีกา และยื่นฎีกา

7) กำหนดให้การบังคับโทษปรับเป็นไปตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

มาตรา 11/3 ในกรณีที่มีการยึดอาญาเสพติดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ไม่ว่าจะมีการฟ้องคดีต่อศาลหรือไม่ก็ตาม เมื่อได้มีการตรวจพิสูจน์ชนิดและปริมาณแล้วว่าเป็นยาเสพติด โดยบันทึกรายงานการตรวจพิสูจน์ไว้และให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่เป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 3 หรือวัตถุออกฤทธิ์ที่เหลือจากการตรวจพิสูจน์ ให้กระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขมอบหมายทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้

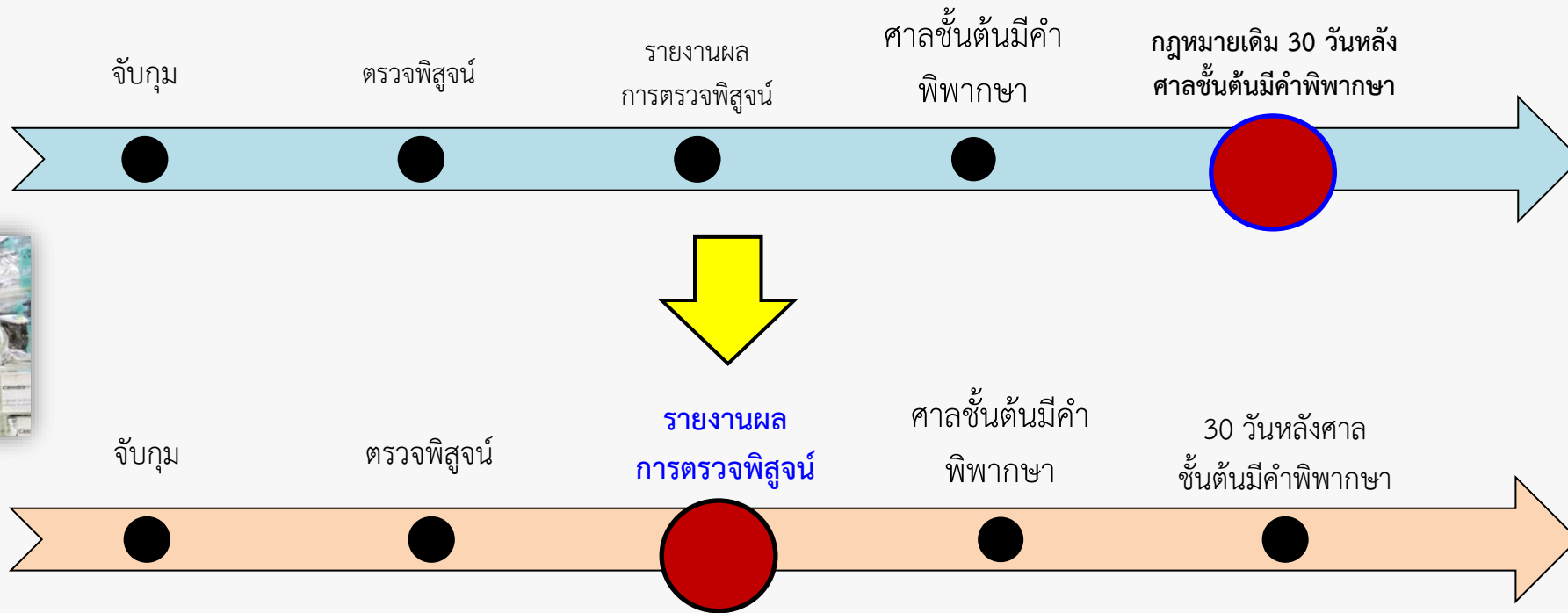
(2) กรณีที่เป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 4 หรือประเภท 5 หรือสารระเหย ที่เหลือจากการตรวจพิสูจน์ ให้พนักงานสอบสวนทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้

(3) ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ยึดไว้ให้สถานตรวจพิสูจน์คืนพนักงานสอบสวน

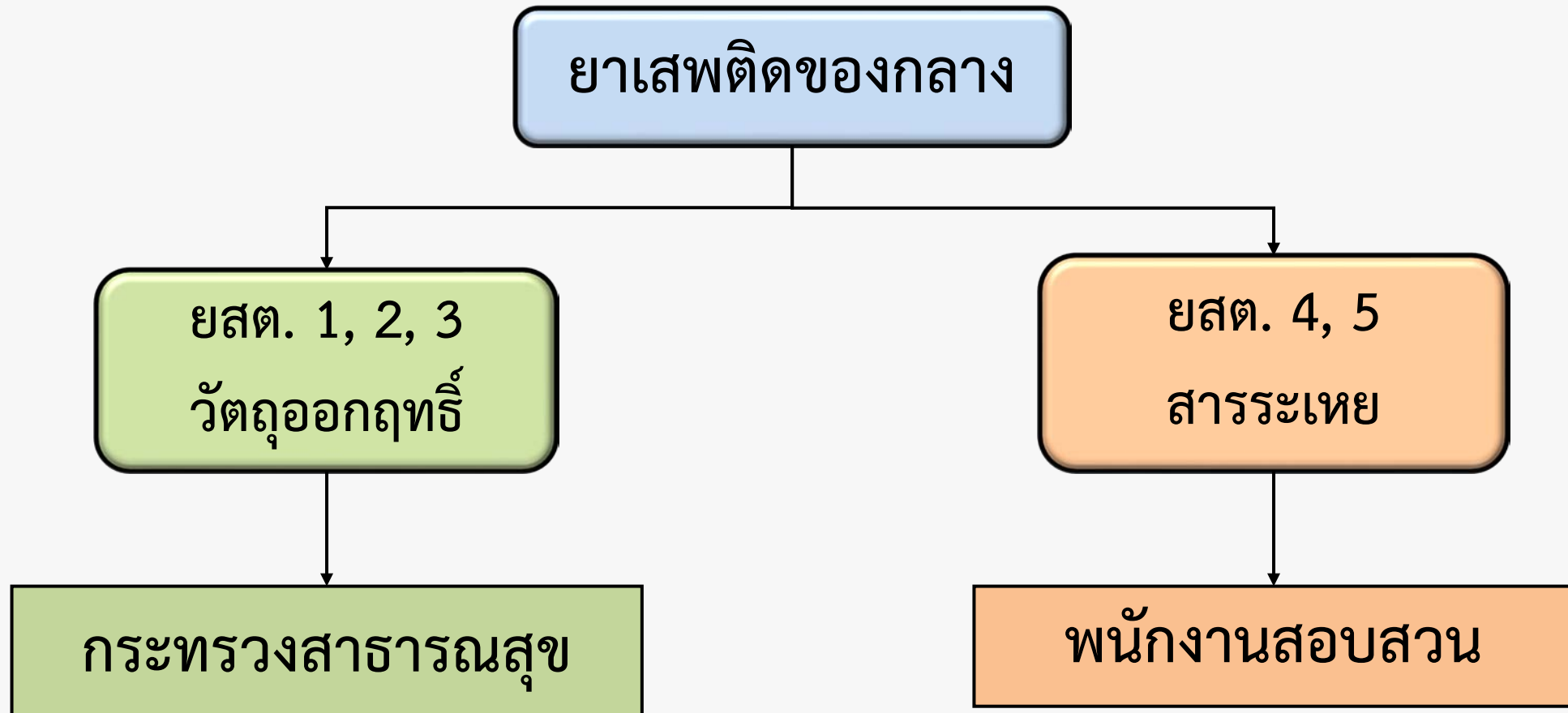
การตรวจรับ การเก็บรักษา การทำลาย การนำไปใช้ประโยชน์ และการรายงาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ส. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ปรับปรุงหลักเกณฑ์และระยะเวลาการทำลายยาเสพติดของกลาง

ตัวอย่างเช่น ยาเสพติดให้โทษประเภท 1

กำหนดผู้รับผิดชอบในการนำยาเสพติดของกลางไปเก็บรักษา ทำลาย และใช้ประโยชน์

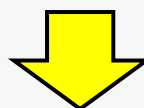

กฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของกลาง

กฎหมายลำดับรองเดิม

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจับ ยึด และตรวจพิสูจน์ยาเสพติด พ.ศ. 2537
2. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการเก็บรักษายาเสพติดให้โทษของกลาง พ.ศ. 2541
3. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการทำลาย หรือการนำไปใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ของกลาง พ.ศ. 2562

ร่างกฎหมายลำดับรอง

ระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ส. ว่าด้วยการตรวจรับ การตรวจพิสูจน์ การเก็บรักษา การทำลาย การนำไปใช้ประโยชน์ และการรายงานยาเสพติด

จัดทำโดย

ส่วนพัฒนาและวิจัยกฎหมาย
กองกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส.
กระทรวงยุติธรรม

ข้อมูล ณ วันที่ 14 มีนาคม 2565